

ΕΡΩΤΗΣΗ

Αθήνα, 18 Ιουνίου 2025

**ΠΡΟΣ: Τον κ. Υπουργό Εξωτερικών
Τον κ. Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας**

Θέμα: Αναγκαία ενημέρωση για τη διαδικασία ανανέωσης της διακρατικής συμφωνίας Ελλάδας - Βουλγαρίας για τη διοχέτευση ύδατος στην ελληνική πλευρά μέσω του ποταμού Άρδα

Αξιότιμοι κ.κ. Υπουργοί,

Όπως είναι γνωστό, στις 9 Ιουλίου 2024 έληξε η διάρκεια ισχύος της εξηκονταετούς διακρατικής συμφωνίας Ελλάδας - Βουλγαρίας για τη διοχέτευση ύδατος από τη βουλγαρική στην ελληνική πλευρά μέσω του ποταμού Άρδα, η οποία επί έξι δεκαετίες διασφάλιζε την άρδευση 220.000 στρεμμάτων στον Βόρειο Έβρο. Παρά τις σχετικές προειδοποιήσεις των αγροτών και των αρμοδίων φορέων και τις κοινοβουλευτικές μας πρωτοβουλίες, η διάρκεια της συμβάσεως έληξε χωρίς η Ελληνική Κυβέρνηση να έχει εξασφαλίσει την ανανέωση αυτής ή έστω την προσωρινή τότε ρύθμιση του ζητήματος, με αποτέλεσμα έκτοτε να έχει προκληθεί σοβαρή ανασφάλεια στους αγρότες της περιοχής του Βορείου Έβρου αναφορικά με την άρδευση των καλλιεργειών τους.

Υπογραμμίζουμε ότι για το ζήτημα αυτό οι υπογράφωντες βουλευτές έχουμε ήδη ασκήσει επανειλημμένο κοινοβουλευτικό έλεγχο με ερωτήσεις μας προς τα συναρμόδια Υπουργεία, ήδη από τις 10 Απριλίου 2024 (αριθ. πρωτ. 4246/10.04.2024) και τις 29 Νοεμβρίου 2024 (αριθ. πρωτ. 1919/29.11.2024), επικαλούμενοι τόσο την επείγουσα ανάγκη ταχείας ολοκλήρωσης της διαπραγματεύσεως -ήδη πριν τη λήξη της συμφωνίας- όσο και το ισχύον ενωσιακό και εθνικό νομοθετικό πλαίσιο (Οδηγία 2000/60/ΕΚ και ν. 3199/2003) που προβλέπει τον δίκαιο διαμοιρασμό των υδάτων με τη χώρα απέναντι από εκείνη στην οποία πηγάζει ο ποταμός. Δυστυχώς, αμφότερες οι ως άνω ερωτήσεις μας παρέμειναν, ως σήμερα, αναπάντητες, συμπεριφορά δηλωτική της έλλειψης σεβασμού της Κυβέρνησης προς τη Βουλή και τον κοινοβουλευτικό έλεγχο.

Ήδη από τις 30.04.2025, σύμφωνα με δημοσιεύματα του βουλγαρικού Τύπου, και εν συνεχεία με την από 03.05.2025 ανακοίνωση του ελληνικού Υπουργείου Εξωτερικών, έγινε γνωστό ότι στις 2 Μαΐου 2025 υπογράφηκε κοινή δήλωση των Υπουργών Εξωτερικών των δύο κρατών, για την παροχή «ικανής ποσότητας ύδατος» για περίοδο πέντε ετών και για μελλοντική επαναξιολόγηση της συμφωνίας. Μάλιστα, τις πληροφορίες επιβεβαίωσαν και ενίσχυσαν δηλώσεις Βουλευτών Έβρου της ΝΔ που διαβεβαίωναν τους κατοίκους και καλλιεργητές ότι «ισχύει ό,τι και στο παρελθόν» και διασκέδαζαν κάθε ανησυχία για την εξέλιξη του ζητήματος.

Όπως είναι ευνόητο, η διαφάνεια των όρων κάθε διεθνούς συμφωνίας -ακόμη και με τον τύπο «κοινής δήλωσης»- είναι αναγκαίος όρος για την παρακολούθηση της ομαλής εφαρμογής αυτής, ιδίως όταν η ίδια παρουσιάζει κομβική σημασία για την αγροτική οικονομία και παραγωγή μιας ολόκληρης περιοχής και δη παραμεθόριας. Ωστόσο, έκτοτε καμία περαιτέρω ενημέρωση δεν έχει υπάρξει στους αγρότες και τους αρμόδιους θεσμικούς φορείς του Βορείου Έβρου, σε σχέση με την ακριβή φύση της κοινής δήλωσης / συμφωνίας (κατά πόσον αυτή είναι οριστική ή προσωρινή ή απλό σχέδιο ή μία απλή «συμφωνία κυρίων»), ποια είναι η διάρκεια της και ποιοι οι ακριβείς τεχνικοί όροι για τη διοχέτευση υδάτων μέσω του ποταμού Άρδα (ιδίως όγκος ύδατος, ημέρες και ώρες ροής κ.α.). Οι δε αρμόδιοι Οργανισμοί Εγγείων Βελτιώσεων (ΤΟΕΒ και ΓΟΕΒ) της περιοχής έχουν επισήμως και εγγράφως αιτηθεί να τους γνωστοποιηθούν οι όροι της συμφωνίας χωρίς να έχουν λάβει κάποια απάντηση.

Ήδη δε με χθεσινή, από 17 Ιουνίου 2025, ανακοίνωσή τους, οι Αγροτικοί Σύλλογοι Βορείου Έβρου εκφράζουν τη βαθιά ανησυχία τους για τη σημαντική μείωση της ροής του ποταμού Άρδα, ιδίως εν όψει της κρίσιμης καλλιεργητικής περιόδου και της επικείμενης αυξημένης ζήτησης ύδατος για αρδευτικές ανάγκες. Με την ίδια ανακοίνωσή τους, οι σύλλογοι καλούν για πολλοστή φορά την Κυβέρνηση να ενημερώσει άμεσα τους αγρότες και τους οργανισμούς της περιοχής για το μέλλον της άρδευσης των χωραφιών. Η κατάσταση καθίσταται ακόμη σοβαρότερη με δεδομένη την εξέλιξη των κλιματικών δεδομένων στην περιοχή που το 2024 προκάλεσε απώλειες 30-40% αγροτικού εισοδήματος λόγω ξηρασίας.

Πράγματι, ο κίνδυνος για τους αγρότες του Βορείου Έβρου και τις δυναμικές τους καλλιέργειες, από τη μη προσήκουσα και ανεπαρκή ή άτακτη διοχέτευση υδάτων μέσω του Άρδα είναι πολύ σοβαρός, καθώς στην περιοχή έχουν πραγματοποιηθεί ήδη σημαντικές επενδύσεις σε καλλιέργειες και σε χωράφια, η μετατροπή των οποίων σε ξηρικά θα προκαλέσει την οικονομική καταστροφή των αγροτών και των οικογενειών τους, ενισχύοντας έτι περαιτέρω την προοπτική ερήμωσης της παραμεθόριας περιοχής. Ανάλογο σοβαρό κίνδυνο διατρέχουν και οι φορείς διαχείρισης υδάτων στην περιοχή, όπως έχει εγκαίρως αναδειχθεί από τα από μνημών επίμονα ερωτήματα και αιτήματα των αρμοδίων ΤΟΕΒ και ΓΟΕΒ προς την κατεύθυνση της οριστικής διευθέτησης του ζητήματος.

Άλλωστε, σε διπλωματικό επίπεδο, η επιδιωκόμενη επίτευξη μιας δίκαιης και βιώσιμης λύσης για τη ροή του ποταμού Άρδα πρόκειται να ενισχύσει και εγγυηθεί τις σχέσεις καλής γειτονίας με τη Βουλγαρία, κράτος-μέλος της ΕΕ, ενώ η ίδια η

συμφωνία παρουσιάζει ιδιαίτερη αξία και ως πρότυπο για άλλες συναφείς περιπτώσεις στις οποίες η χώρα μας θα κληθεί να προχωρήσει σε ανάλογες ενέργειες (λ.χ. για τον ποταμό Νέστο).

Παράλληλα, η Πολιτεία έχει πρώτιστο χρέος να σταθεί στο πλευρό των αγροτών του Βορείου Έβρου και να διασφαλίσει με πράξεις τη δυνατότητά τους να συνεχίσουν να παράγουν και να ζουν αξιοπρεπώς στον τόπο τους. Η κατασκευή των απαραίτητων υδάτινων υποδομών, όπως ταμιευτήρων, φραγμάτων και έργων συλλογής και διοχέτευσης υδάτων, αποτελεί θεμελιώδη υποχρέωση της ελληνικής Πολιτείας προς τους ίδιους τους πολίτες της, που δραστηριοποιούνται σε μια περιοχή με μεγάλη εθνική, κοινωνική και οικονομική σημασία.

Η δημιουργία αυτών των υποδομών μέσα στην επόμενη πενταετία είναι αναγκαία όχι μόνο για την αντιμετώπιση των συνεπειών της αβέβαιης και άτακτης ροής του Άρδα, αλλά και για τη θωράκιση της αγροτικής παραγωγής σε συνθήκες κλιματικής πίεσης και μεταβαλλόμενων υδρολογικών ισορροπιών.

Η πολυετής καθυστέρηση στην υλοποίηση έργων, όπως το φράγμα στο Θεραπειό Έβρου και ο υδροταμιευτήρας Κομάρων Έβρου, δεν μπορεί πλέον να γίνει ανεκτή. Η ολοκλήρωση τους, με όρους τεχνικής αρτιότητας και ασφάλειας, είναι επιτακτική, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι κάθε σταγόνα νερού θα αξιοποιείται στο έπακρο για την κάλυψη των αναγκών άρδευσης, ενισχύοντας έτσι την ανθεκτικότητα και την ανάπτυξη του πρωτογενούς τομέα στην περιοχή.

Επειδή το αίτημα των τοπικών κοινωνιών και των αρμόδιων φορέων για διαφάνεια, σαφή χρονοδιαγράμματα και επιτάχυνση των διαδικασιών είναι εύλογο.

Επειδή τα ως άνω τεχνικά έργα δεν είναι πολυτέλεια, αλλά απολύτως αναγκαία για τη βιωσιμότητα της γεωργίας, τη διατήρηση του πληθυσμού και την ενεργή παρουσία του Ελληνικού Κράτους σε μια ευαίσθητη περιοχή, από εθνικής και δημογραφικής άποψης.

Επειδή ο αγροτικός κόσμος του Έβρου έχει δικαίωμα να γνωρίζει τις λεπτομέρειες που αφορούν τόσο στην υπάρχουσα όσο και σε οποιαδήποτε μελλοντική συμφωνία για τη ροή του Άρδα.

Ερωτάσθε κ.κ. Υπουργοί:

1. Ποιο είναι το πλαίσιο της ισχύουσας σήμερα συμφωνίας με την Κυβέρνηση της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας για τη διοχέτευση υδάτων στην Ελλάδα μέσω του ποταμού Άρδα, ποια είναι η ακριβής φύση (κατά πόσον αυτή είναι οριστική ή προσωρινή ή απλό σχέδιο ή μία απλή «συμφωνία κυρίων»), ποια η διάρκεια και οι όροι αυτής όσον αφορά στον όγκο ύδατος, τις ώρες και ημέρες παροχής και ποιες οι λοιπές τεχνικές λεπτομέρειες;
2. Πώς εξελίσσεται σήμερα η εφαρμογή της ως άνω συμφωνίας ειδικότερα όσον αφορά στη διοχέτευση ύδατος κατά τακτικό τρόπο στις συμφωνημένες ημέρες και ώρες (εφ' όσον έχει υπάρξει σχετική συμφωνία); Πληρούται ο

όρος της διοχέτευσης «ικανής ποσότητας ύδατος», σύμφωνα με το λεκτικό της από 02.05.2025 ανακοίνωσης του ελληνικού Υπουργείου Εξωτερικών και σε τι ποσό αντιστοιχεί ο όρος αυτής;

3. Σε ποιο στάδιο βρίσκεται η υλοποίηση των αναγκαίων τεχνικών έργων υποδομής εκ μέρους της χώρας μας, ειδικότερα: α) σε ποιο στάδιο βρίσκεται η εκπόνηση της μελέτης για την αναβάθμιση του φράγματος στο Θεραπειό Έβρου, και ποιο είναι το ακριβές χρονοδιάγραμμα για την ολοκλήρωσή του και β) ποιες συγκεκριμένες ενέργειες έχουν γίνει ή προγραμματίζονται για την επισκευή και λειτουργική αποκατάσταση του υδατοταμιευτήρα Κομάρων Έβρου, που θα μπορούσε να ενισχύσει τη διαχείριση των υδάτων;

Οι ερωτώντες Βουλευτές,

Δημήτρης Μάντζος

Μανώλης Χριστοδουλάκης

